

Жуковський М. О.

УДК 631.09:355.751(100)

МІЖНАРОДНІ ВЕТЕРИНАРНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

М. О. ЖУКОВСЬКИЙ, асистент

Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: nfvm@ukr.net

<https://doi.org/10.31548/dopovidi2019.06.018>

Анотація. У статті проаналізовано структуру, завдання і повноваження Міжнародного епізоотичного бюро (МЕБ) та Всесвітньої ветеринарної асоціації (ВВА). Проведено вибірку спеціалізованих ветеринарних організацій, проаналізовано особливості їх діяльності та вплив таких об'єднань на розвиток ветеринарної науки і кваліфікацію лікарів ветеринарної медицини.

Спеціалізовані міжнародні ветеринарні організації активно займаються підвищенням кваліфікації лікарів ветеринарної медицини, у багатьох з них існують великі програми підвищення кваліфікації, як для лікарів загальної практики так і для вузькопрофільних спеціалістів. Саме такі об'єднання визначають напрямок розвитку ветеринарної науки та здійснюють фінансування найбільш актуальних досліджень у ветеринарній медицині. Впливають на підготовку лікарів ветеринарної медицини, шляхом встановлення чітких критеріїв і вимог до дипломованого спеціаліста. Також, у деяких країнах до повноважень асоціацій належить видача ліцензій. Україна і надалі більш тісно інтегрується у світовий економічний і правовий простір. Недержавні об'єднання лікарів ветеринарної медицини стають асоційованими членами та активно співпрацюють з профільними міжнародними організаціями. Тому з часом вплив таких організацій на підвищення кваліфікації спеціалістів та ветеринарну науку буде тільки посилюватись.

Ключові слова: міжнародні ветеринарні організації, МЕБ, ВВА, ветеринарна наука, підвищення кваліфікації

Актуальність та постановка проблеми.

Сучасність характеризується глобалізацією та тісними економічними зв'язками між країнами. Головні завдання ветеринарної медицини це захист території країни від занесення збудників особливо небезпечних хвороб тварин, захист здоров'я і життя людей, забезпечення

благополуччя і здоров'я тварин. Тому досить важливим є аспект співпраці ветеринарної служби України з Всесвітньою ветеринарною асоціацією (ВВА), Міжнародним епізоотичним бюро (МЕБ), з Продовольчою та сільськогосподарською організацією (ФАО), Всесвітньою організацією охорони здоров'я (ВООЗ), з

Жуковський М. О.

неурядовими організаціями, такими як Міжнародна федерація охорони здоров'я тварин (International Federation for Animal Health), Міжнародна робоча група з питань ветеринарної біобезпеки (International Veterinary Biosafety Workgroup) та іншими міжнародними організаціями і науковими товариствами. Крім того, великого значення набуває співпраця різних об'єднань та асоціацій спеціалістів ветеринарної медицини нашої країни з профільними міжнародними організаціями та з об'єднаннями з інших країн, а також членство в них окремих спеціалістів ветеринарної медицини з України.

У світі є загальноприйнятою практикою, що такі глобальні міжнародні об'єднання визначають напрямок розвитку ветеринарної науки, ветеринарної освіти та власне практичної діяльності спеціалістів ветеринарної медицини. Нажаль, у нас в Україні небагато профільних ветеринарних об'єднань порівняно з країнами ЄС та країнами Північної Америки, а деякі з них існують формально, не проводячи будь яких заходів. Тому, на нашу думку, доцільним буде поглянути на досвід країн ЄС та Північної Америки де такі об'єднання було започатковано більше ста років тому, а їх діяльність чітко регламентується законом.

Мета дослідження – проаналізувати структуру, завдання і

повноваження Міжнародного епізоотичного бюро (МЕБ) та Всесвітньої ветеринарної асоціації (ВВА). Провести вибірку спеціалізованих ветеринарних організацій, проаналізувати особливості їх діяльності та вплив таких об'єднань на розвиток ветеринарної науки і кваліфікацію лікарів ветеринарної медицини.

Результати дослідження та їх обговорення. Наприкінці 19 століття спостерігались масові спустошливі епізоотії чуми і парапневмонії великої рогатої худоби, сапу й інфекційної анемії коней, сибірки, сказу, ящуру, а також інші гострі інфекційні хвороби худоби і птахів, які завдали значної економічної шкоди тваринництву більшості країн Європи, Азії та на інших континентах світу. У цих країнах ветеринарні служби приймали різні заходи для ліквідації захворювань тварин. Проте недостатній рівень організації ветеринарної справи і поширення епізоотій одночасно на великих територіях більшості країн не сприяли викоріненню небезпечних захворювань тварин. Тому з усією гостротою постало питання про необхідність об'єднання зусиль ветеринарних фахівців усього світу для боротьби з епізоотіями. У січні 1924 р. представники 28 держав підписали угоду про створення

Жуковський М. О. ветеринарної науково-технічної організації — Міжнародного епізоотичного бюро (МЕБ) в м. Парижі. Ця назва проіснувала до 2003 року. Наразі, Всесвітня організація охорони здоров'я тварин (МЕБ) (англ. World Organization for Animal Health, OIE) — міжурядова організація, яка опікується здоров'ям тварин. Світовою організацією торгівлі МЕБ визнано консультативним органом.

МЕБ підтримує науково-технічні зв'язки з ветеринарними установами, які відповідають за організацію ветеринарної служби в країнах, а також з іншими Міжнародними організаціями, що мають відношення до захисту тварин. Бюро не втручається в адміністративну діяльність держав і не залежить від влади країни, де воно розташоване. Головним органом МЕБ є Всесвітня асамблея делегатів, що складається з делегатів усіх країн-членів і збирається не рідше одного разу на рік. Збори проходять щороку в травні у Парижі [4].

Бюро організувало Всесвітню службу інформації, яка надсилається негайно або періодично залежно від тяжкості захворювання. Це стосується випадків виникнення хвороб, як природних, так і навмисних. Розповсюдження одержаних даних здійснюється електронною поштою (інформацією про хвороби та інтерфейсом

інформаційної системи здоров'я тварин - WANIS). Окрім того, раз у рік МЕБ випускає щорічник із таблицями статистичних даних окремо з хвороб в кожній країні.

Матеріали МЕБ є основним джерелом інформації про епізоотичний стан в країнах світу. Ці матеріали також важливі і для України. Їх використовують при організації охорони нашої території від заносу інфекцій при імпорті худоби, продуктів і сировини тваринного походження. Також вони необхідні при підготовці конвенцій у галузі ветеринарії із зарубіжними країнами, у роботі з іноземними вченими і при виїзді наших фахівців за кордон, а також для упорядкування періодичних інформаційних бюлетенів з особливо небезпечних хвороб тварин у країнах світу.

МЕБ збирає та аналізує новітню наукову інформацію про боротьбу з хворобами тварин. Згодом ця інформація стає доступною країнам-членам, щоб допомогти їм поліпшити методи, які використовуються для контролю та викорінення цих захворювань.

З моменту свого створення МЕБ відіграє ключову роль у якості єдиної міжнародної довідкової організації з питань охорони здоров'я тварин, яка користується міжнародним визнанням та отримує користь від безпосереднього співробітництва з

Жуковський М. О.

ветеринарними службами всіх її країн-членів.

Всесвітня ветеринарна асоціація ВВА (WVA) – найбільша основна асоціація ветеринарних лікарів світу, в якій представлено національні та міжнародні ветеринарні організації з понад 500 000 членів з шести континентів [3]. Головна мета ВВА – це об'єднати професійних ветеринарних спеціалістів у глобальному масштабі, підтримувати ветеринарних лікарів у практичних питаннях, науково-дослідній роботі, ветеринарній фармацевтичній практиці, вона організовує міжнародні ветеринарні конгреси та інші заходи. Це найбільша неурядова організація спеціалістів ветеринарної медицини, її штаб-квартира знаходиться в Женеві.

ВВА одна з найбільш старих міжнародних асоціацій. У 1863 році, доктор Дж Гемджі з ветеринарного коледжу Единбурга скликав перший Міжнародний ветеринарний конгрес та запропонував організувати зустріч професорів ветеринарних шкіл, практикуючих ветеринарних лікарів із європейських країн для вивчення і заснування єдиних правил по боротьбі з епізоотіями регулярно. Всесвітня ветеринарна асоціація на сьогодні поєднала більше 75 країн світу та 12 міжнародних ветеринарних асоціацій.

Всесвітня ветеринарна асоціація дрібних домашніх тварин (World Small Animal Veterinary Association (WSAVA)). Членство у даній асоціації мають ветеринарні організації з усього світу, які займаються питаннями дрібних домашніх тварин-компаньйонів [2]. Це найбільш авторитетна і найбільша за чисельністю міжнародна організація серед спеціалістів ветеринарної медицини, що займаються хворобами дрібних тварин. На даний час у ній представлено 93 члени та асоційовані організації, які представляють понад 185 000 окремих ветеринарних лікарів з усього світу.

Федерація ветеринарних асоціацій, що займаються тваринами-компаньйонами (FECAVA) – це регіональне об'єднання асоціацій ветеринарних лікарів для дрібних домашніх тварин у Європі [5]. Вона представляє інтереси понад 25 000 ветеринарних лікарів, які працюють з дрібними домашніми тваринами із 40 європейських країн, а також активно співпрацює та представляє Європу в озвученій вище всесвітній ветеринарній асоціації дрібних домашніх тварин.

Метою FECAVA є покращення ветеринарного забезпечення для домашніх тварин у Європі, завдяки професійній підтримці ветеринарних лікарів, що обслуговують дрібних домашніх тварин. Об'єднання тісно

Жуковський М. О.

співпрацює з іншими європейськими ветеринарними організаціями та зацікавленими сторонами, та надає найбільшу увагу таким питанням, як «одне здоров'я» (One Health), захист тварин, зв'язок людина-тварина, підвищення кваліфікації спеціалістів. Досить велика увага приділяється безпечності ветеринарних препаратів та вирішенню питань щодо антибіотикорезистентності.

Федерація ветеринарів Європи (FVE) – це європейська центральна організація для ветеринарних лікарів із 38 європейських країн. Має схожу мету та цілі з FECAVA, проте об'єднує більш широке коло спеціалістів, а саме, представляє лікарів-практиків, офіційних ветеринарних лікарів, лікарів-гігієністів, ветеринарних лікарів, що займаються дослідженнями та викладають у профільних навчальних закладах.

Міжнародна федерація охорони здоров'я тварин (IFAH-Europe) – є представницьким органом виробників ветеринарних препаратів, вакцин та інших засобів для ветеринарної медицини в Європі [6]. Вона сприяє створенню єдиного, прозорого і безпечного ринку ветеринарних препаратів на території Європейського Союзу, забезпеченню здоров'я та добробуту тварин.

Міжнародна асоціація хвороб котів (ISFM) – це профільне об'єднання спеціалістів ветеринарної медицини, що займаються хворобами цього виду тварин, а також питаннями розведення, догляду та благополуччя котів [7]. Крім того, ISFM допомагає випускникам факультетів ветеринарної медицини отримати поглиблені знання саме по хворобам котів і проводить підвищення кваліфікації для практикуючих лікарів та сприяє проведенню наукових досліджень по хворобам профільного виду тварин.

Всесвітньої асоціації ветеринарної дерматології (WAVD) – це міжнародна неурядова організація, що представляє інтереси американських, канадських та європейських фахівців з ветеринарної дерматології. Зовсім недавно до WAVD приєдналися організації з Азії та Австралії [1]. Метою WAVD є забезпечення необхідної підтримки для кожного члена – від науковця, який працює в цій галузі, до практикуючого лікаря, що розвиває свою обізнаність у дерматології. Таким чином, існує декілька паралельних напрямів діяльності асоціації, включаючи підтримку оригінальних дослідження в галузі дерматології, безкоштовна служба інформаційної підтримки членів та дві великі програми підвищення

Жуковський М. О.

кваліфікації: для лікарів загальної практики (комплексний рівень по різних видах тварин) та для вузькопрофільних спеціалістів в галузі дерматології по певним видам тварин (прогресивний рівень). Періодично WAVD проводить семінари з досить широкого кола тем, що дають можливість для дискусій вузькопрофільним спеціалістам, працівникам лабораторій та науковцям.

Міжнародна ветеринарна асоціація хвороб свиней (IPVS) – міжнародне об'єднання спеціалістів ветеринарної медицини, що займаються обслуговуванням цього виду тварин. IPVS організувала програму, яка займається поширенням найновішої інформації про інфекційні та незаразні хвороби свиней, годівлю, розмноження, безпеку харчових продуктів, добробут тварин, антибіотикорезистентність та багато інших сучасних і актуальних питань.

Міжнародна асоціація медицини водних тварин (IAAAM) – це організація профільних спеціалістів, які професійно зацікавлені і приділяють значну кількість часу лікуванню хвороб водних тварин їх дослідженню, а також розведення і утримання цих тварин.

Міжнародне товариство з питань хвороб нирок (IRIS) – було створене для просування новітніх знань серед

спеціалістів ветеринарної медицини по хворобам нирок у дрібних тварин. Основна мета допомогти ветеринарним лікарям краще діагностувати, диференціювати та лікувати захворювання нирок у кішок і собак.

Міжнародна ветеринарна асоціація лікарів ультразвукової діагностики (IVUSS) – є некомерційною організацією, що була створена в 2001 році для підвищення кваліфікації лікарів ветеринарної медицини, які використовують ультразвукове діагностичне устаткування. Метою діяльності IVUSS є сприяння дослідженням та забезпечення навчання з ультрасонографії для всіх спеціалістів, що виконують діагностичні ультразвукові дослідження у ветеринарії. Основний метод, просування знань та наукових здобутків у цій сфері – це організація щорічної зустрічі з лекціями та практичними заняттями.

Існує ще багато профільних ветеринарних організацій більш вузькопрофільного спрямування, зокрема, Міжнародна асоціація ветеринарної медицини їздових собак (ISDVMA), Міжнародна асоціація з дослідження і лікування ведмедів (IBA), Міжнародна асоціація ветеринарної стоматології (IAED), Міжнародна асоціація редакторів рецензованих ветеринарних журналів

Жуковський М. О.

(IAVE), Міжнародний комітет з алергічних хвороб тварин (ICADA), Міжнародне товариство ветеринарної офтальмології (ISVO), Міжнародна асоціація студентів-ветеринарів та інші.

Висновки і перспективи.

Проведене дослідження показало, що у світі різні ветеринарні організації, об'єднання та вузько спеціалізовані асоціації існують досить тривалий час і давно вже вироблені правила їх діяльності. Значення цих організацій важко переоцінити. Це і всесвітня інформаційна служба щодо інфекційних хвороб тварин, і збір та аналіз новітньої наукової інформації щодо боротьби з хворобами тварин, і об'єднання професійних ветеринарних спеціалістів у глобальному масштабі, і всебічна підтримка ветеринарних лікарів у практичних питаннях, і фінансування науково-дослідної роботи та інше.

Спеціалізовані міжнародні ветеринарні організації активно займаються підвищенням кваліфікації лікарів ветеринарної медицини, у багатьох з них існують

Список використаних джерел

1. Адміністративний комітет Всесвітньої асоціації ветеринарної дерматології. Офіційний сайт WAVD. URL: <https://wavd.org/about-us/administrative-committee/> (дата звернення: 27.11.2019).

2. Місія та стратегічний план розвитку WSAVA. Офіційний сайт WSAVA. URL: <https://www.wsava.org/About/Mission-Plan> (дата звернення: 27.11.2019).

великі програми підвищення кваліфікації, як для лікарів загальної практики так і для вузькопрофільних спеціалістів. Саме такі об'єднання визначають напрямок розвитку ветеринарної науки та здійснюють фінансування найбільш актуальних досліджень у ветеринарній медицині. Впливають на підготовку лікарів ветеринарної медицини, шляхом встановлення чітких критеріїв і вимог до дипломованого спеціаліста. Також, у деяких країнах до повноважень асоціацій належить видача ліцензій.

Україна і надалі більш тісно інтегрується у світовий економічний і правовий простір та активно співпрацює з Всесвітньою ветеринарною асоціацією (ВВА), Міжнародним епізоотичним бюро (МЕБ). Недержавні об'єднання лікарів ветеринарної медицини стають асоційованими членами та активно співпрацюють з профільними міжнародними організаціями. Тому з часом вплив таких організацій на підвищення кваліфікації спеціалістів та ветеринарну науку буде тільки посилюватись.

3. Організаційна структура. Місія ВВА. Офіційний сайт WVA. Режим доступу: URL: <http://www.worldvet.org/about.php> (дата звернення: 20.11.2019).

4. Основні завдання діяльності МЕБ. Офіційний сайт ОІЕ. URL: <https://www.oie.int/index.php?id=53#c194> (дата звернення: 20.11.2019).

Жуковський М. О.

5. Робочі групи і комітети. Офіційний сайт FECAVA. URL: <https://www.fecava.org/policies-actions/working-groups-committees/> (дата звернення: 21.11.2019).

6. Структура міжнародної федерації охорони здоров'я тварин. Офіційний сайт Animalhealth Europe. URL: <https://www.animalhealtheuropa.eu/> (дата звернення: 21.11.2019).

7. ISFM академія. Офіційний сайт ISFM. URL: <https://icatcare.org/veterinary/> (дата звернення: 27.11.2019).

References

1. Official site WAVD. (2019) The Administrative Committee WAVD. Retrieved from <https://wavd.org/about-us/administrative-committee/>

2. Official site WSAVA. (2019). WSAVA Mission and Strategic Development

Plan . Retrieved from <https://www.wsava.org/About/Mission-Plan>

3. Official site WVA. (2019). Organizational structure. The mission of the WVA. Retrieved from <http://www.worldvet.org/about.php>

4. Official site OIE. (2019) Main tasks of OIE activity . Retrieved from <https://www.oie.int/index.php?id=53#c194>

5. Official site FECAVA. (2019) Working groups and committees . Retrieved from <https://www.fecava.org/policies-actions/working-groups-committees/>

6. Official site Animalhealth Europe. (2019). Structure of the International Federation for Animal Health . Retrieved from <https://www.animalhealtheuropa.eu/>

7. Official site ISFM. (2019). ISFM akademiya. Retrieved from <https://icatcare.org/veterinary/>

INTERNATIONAL VETERINARY ORGANIZATIONS

M. O. Zhukovskyi

Abstract. *In this article the structure, tasks and powers of the International Epizootic Bureau (OIE) and of the World Veterinary Association (WVA) are analyzed. A sample of specialized veterinary organizations was conducted, the peculiarities of their activity and the influence of such associations on the development of veterinary science and the qualification of veterinary medicine doctors were analyzed.*

Specialized international veterinary organizations are actively engaged in advanced training of veterinary medicine doctors, many of them have extensive training programs for general practitioners and for specialized specialists. It is these associations that determine the direction of development of veterinary science and provide funding for the most up-to-date research in veterinary medicine. These organizations also influence on the training of veterinary doctors by setting clear criteria and requirements for a diplominated specialist. In some countries, associations are also authorized in licensing. Ukraine continues to integrate more closely into the global economic and legal space. Non-governmental associations of veterinary medicine doctors become associate members and actively cooperate with specialized international organizations. Therefore, over time, the impact of such organizations on specialist training and veterinary science will only increase.

Key words: *international veterinary organizations, OIE, BBA, veterinary science, advanced training*

МЕЖДУНАРОДНЫЕ ВЕТЕРИНАРНЫЕ ОРГАНИЗАЦИИ

М. О. Жуковский

***Аннотация.** В статье проанализирована структура, задачи и полномочия Международного эпизоотического бюро (МЭБ) и Всемирной ветеринарной ассоциации (ВВА). Проведена выборка специализированных ветеринарных организаций, проанализированы особенности их деятельности и влияние таких объединений на развитие ветеринарной науки и квалификацию врачей ветеринарной медицины.*

Специализированные международные ветеринарные организации активно занимаются повышением квалификации врачей ветеринарной медицины, у многих из них существуют большие программы повышения квалификации, как для врачей общей практики так и для узкопрофильных специалистов. Именно такие объединения определяют направление развития ветеринарной науки и осуществляют финансирование наиболее актуальных исследований в ветеринарной медицине. Влияют на подготовку врачей ветеринарной медицины, путем формирования четких критериев и требований к дипломированному специалисту. Также, в некоторых странах к полномочиям ассоциаций принадлежит выдача лицензий. Украина и в дальнейшем более тесно интегрируется в мировое экономическое и правовое пространство. Негосударственные объединения врачей ветеринарной медицины становятся ассоциированными членами и активно сотрудничают с профильными международными организациями. Поэтому со временем влияние таких организаций на повышение квалификации специалистов и ветеринарную науку будет только усиливаться.

***Ключевые слова:** международные ветеринарные организации, МЭБ, ВВА, ветеринарная наука, повышение квалификации*